

KWALITEITSRAPPORTAGE LUMBALE HERNIA

Bij Bergman Clinics besteden we veel aandacht aan het meten van de resultaten van onze behandelingen. Deze informatie is voor ons belangrijk om van te leren en zo de zorg steeds beter te maken.

Voor onze cliënten, verzekeraars en andere zorgverleners is dit natuurlijk ook belangrijke informatie. Daarom maken wij deze informatie openbaar.

Het geeft u een indruk van hoe ervaren wij zijn, welke behandelresultaten wij behalen, hoe goed onze kwaliteit is en hoe anderen, die de behandeling hebben ondergaan, dit ervaren hebben.

Waar mogelijk vergelijken wij onze resultaten met landelijke meetgegevens zodat u een idee krijgt hoe onze resultaten zich verhouden tot de resultaten van andere zorgverleners. Deze informatie verversen we regelmatig zodat u altijd de meest recente gegevens beschikbaar heeft.

De kwaliteitsinformatie hebben we geordend naar de volgende onderwerpen:

➤ **Resultaat van de behandeling (effectiviteit)**

U komt bij Bergman Clinics voor bepaalde klachten die u verholpen wilt hebben. De kwaliteitsmaten die bij resultaat staan beschreven, geven een indruk van het resultaat van de behandeling.

➤ **Veiligheid**

Bij Bergman Clinics werken we zo veilig mogelijk. Bij een operatie bestaat echter altijd een kleine kans op complicaties, zoals infecties of nabloedingen. U krijgt daar uitgebreide voorlichting over van uw arts. Het onderwerp veiligheid geeft een beeld hoe vaak veiligheidsrisico's zijn opgetreden. De kwaliteitsmaten die bij effectiviteit staan beschreven, geven een indruk van het resultaat van de behandeling.

➤ **Cliëntgerichtheid**

Het is voor Bergman Clinics heel belangrijk om aan de wensen en behoeften van onze cliënten te voldoen, tenzij deze strijdig zijn met professionele normen en/of richtlijnen. Om inzichtelijk te maken hoe goed we daar in slagen voeren we bijvoorbeeld bij alle cliënten een tevredenheidsonderzoek uit, registreren we eventuele klachten en bestuderen we reacties die binnen komen op Zorgkaart Nederland.

➤ **Ervaring van arts en team**

Zorg vergt deskundigheid en ervaring. Het is dan ook belangrijk dat zorgverleners geschoold zijn en regelmatig bijscholing krijgen. Het vaker verrichten van de handelingen vergroot de vaardigheid. Cliënten geven aan dat zij graag behandeld willen worden door een arts die vaak een bepaalde handeling uitvoert. Bij dit onderwerp maken wij de ervaring van de artsen en hun teams inzichtelijk.

Belangrijkste uitkomsten:

- ✓ ***Bergman Clinics behoort in 2014 met 660 wervelkolomoperaties tot de meest ervaren instellingen in Nederland.***
- ✓ ***In de landelijk verbeteringscore (PROM) scoort Bergman Clinics 40% beter dan het landelijk gemiddelde (62 t.o.v. 44).***
- ✓ ***Na de operatie ervaart 91% van onze cliënten een duidelijke verbetering.***
- ✓ ***Na operatie is pijnafname in het been gemeten van 83%.***
- ✓ ***Na operatie is pijnafname in de rug gemeten van 57%.***
- ✓ ***Na operatie is gemeten dat klachten in het dagelijks functioneren met 68% is afgenomen.***
- ✓ ***86% van onze cliënten beoordeelt het resultaat van de operatie na 1 jaar als goed tot uitstekend.***
- ✓ ***Cliënten beoordelen de medische deskundigheid van de arts met een 8,9.***
- ✓ ***Slechts 0,3% van de cliënten ondergaan binnen 30 dagen een heroperatie.***

Uitkomsten:

Binnen Bergman Clinics | Bewegingszorg leveren we zorg gebaseerd op de laatste wetenschappelijke inzichten en implementeren deze inzichten op een wijze waardoor de hoogste mate van effectiviteit wordt behaald, op een zo veilig mogelijke manier. De hoogwaardige zorg is o.a. gebaseerd op de richtlijn Lumbosacraal radiculair syndroom van de beroepsvereniging (Nederlandse Vereniging voor Neurochirurgie).

Voor het zorgprogramma Lumbale Hernia staan hieronder de volgende onderwerpen beschreven:

Ervaring arts en team

1. Het aantal behandelingen
2. Onze specialisten

Effectiviteit

3. Effect van de operatie op de klachten

Veiligheid

4. Complicaties
5. Heroperaties

Clïëntgerichtheid

6. Tevredenheid en aanbevelingen

1. Het aantal behandelingen

1.1 Wat zegt het aantal behandelingen over kwaliteit van zorg?

Voor mensen met rugklachten (eventueel in combinatie met pijn in de benen) bestaat er niet één behandeling die voor iedereen geschikt is. Een advies wordt gebaseerd op individuele factoren zoals leeftijd, de duur van de klachten, eerder ondergane operaties, ernst van de rugklachten en/of pijnklachten, de algemene gezondheidstoestand en eventuele risico's.

Binnen Bergman Clinics worden de volgende behandelopties voor een lumbale hernia besproken:

- Een afwachtend beleid, waarbij leefstijladviezen en informatie wordt gegeven
- Conservatieve behandeling
- Chirurgische behandelopties:
 - De klassieke "open" operatie: via een incisie in het midden van de rug. Hierbij worden de rugspieren met een spreider opzij gehouden.
 - De Micro Tube Dissectomie (MTD): via een snede van ongeveer twee cm in de rug wordt een buisje ingebracht dat dient als wondspreider.

Deze techniek wordt bij Bergman Clinics verreweg het meest uitgevoerd.

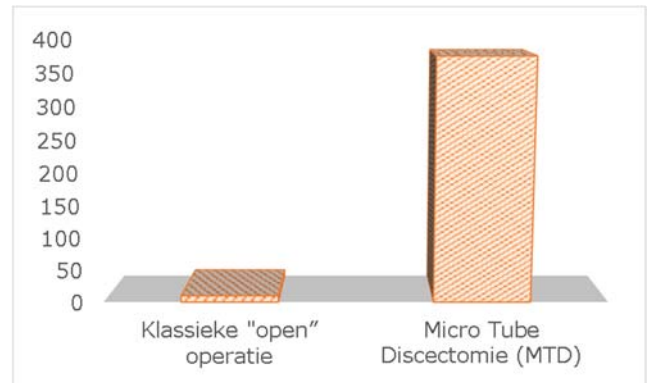
Uitgangspunt is dat we alleen opereren als een afwachtend beleid of een conservatieve behandeling geen of onvoldoende resultaat had.

1.2 Hoe scoort Bergman Clinics op het aantal behandelingen?

Op verschillende rugpijn gerelateerde websites treft u informatie aan over het nut van een conservatieve behandeling bij een rug- en/ of nekhernia. De behandeling is dan veelal gericht op het vermijden van pijnlijke houdingen en het voorschrijven van pijn medicatie. Deze maatregelen kunnen bij negen van de tien mensen de symptomen verlichten.

Dit is helemaal in lijn met het behandelbeleid bij Bergman Clinics. We opereren geen personen waarbij een conservatieve behandeling nog onvoldoende is geprobeerd, of waarbij spontaan een lichte verbetering van de klachten optreedt.

Bergman Clinics heeft een duidelijke focus op de minimaal invasieve behandeling (MTD) van de lumbale HNP en behoorde in 2012 tot de 10% instellingen met het hoogste volume lumbale HNP operaties. De verwachting is dat we in 2014 bij de top 5 meest gespecialiseerde instellingen horen. In figuur 1. staat weergegeven dat in 2014 in totaal 385 operaties n.a.v. een lumbale hernia werden uitgevoerd. De figuur laat tevens zien hoeveel operaties een traditionele open benadering werden uitgevoerd (n=10) en hoeveel daarvan via een MTD techniek (n=375).

Figuur 1. Soorten operaties n.a.v. lumbale hernia in 2014.

Clënten zijn bereid om te reizen om bij Bergman Clinics een operatie te ondergaan. Uit landelijk beschikbare data zien we dat cliënten niet uit het gebied rond onze kliniek in Naarden afkomstig zijn.

Door te kijken naar de postcodes van de geopereerde cliënten zagen we dat onze cliënten slechts voor 34% uit het gebied direct om Naarden komen, figuur 2. Zelfs als we ons gebied vergroten naar o.a. Ede, Lelystad en Leiden komt 23% van buiten het gebied.

Wij zijn van mening dat de verklaring voor het hoge verwijzpercentage gezocht moet worden in de strenge cliëntselectie en de actieve bemiddeling van de zorgverzekeraars.

Gebied	Regio	2011	2012	2013
I	TerGooi, Flevo zkh., Meander	35%	34%	34%
II	incl. Amsterdam, Utrecht	57%	57%	56%
III	incl. straal Ede, Lelystad, Leiden incl. straal Rotterdam, Den Bosch,	77%	79%	80%
IV	Nijmegen, Zwolle	91%	93%	93%
V	Rest van Nederland	100%	100%	100%

Figuur 2. Herkomst van cliënten in 2013.

1.3 Uit welke bron zijn de gegevens rond aantallen behandelingen afkomstig?

Alle behandelingen die binnen Bergman Clinics worden uitgevoerd, worden vastgelegd in het elektronisch cliëntendossier: de bovenstaande gegevens zijn afgeleid uit het aantal operaties dat werd gedaan in de periode 2014.

Voor een vergelijking met de landelijke gegevens is gebruik gemaakt van data verzameld in het Praktijkvariatierapport 7 aandoeningen electieve zorg 2014¹.

2. Onze medisch specialisten

2.1 Wat zegt de ervaring van de specialisten over de kwaliteit van zorg?

Bergman Clinics is één van de grootste gespecialiseerde klinieken voor rugklachten van Nederland. Onze neurochirurgen zijn vooraanstaande specialisten en Bergman Clinics voldoet aan alle onafhankelijke kwaliteitsgaranties.

De Nederlandse Vereniging voor Neurochirurgie als daartoe bekwame beroepsvereniging, heeft in samenwerking met haar leden en op basis van onderzoek een aantal kwaliteitsnormen voor haar leden gesteld. Op basis van deze normen voert de beroepsvereniging bij alle neurochirurgische centra eens in de vijf jaar visitaties uit. Een visitatie in 2013 leverde een zeer goede waardering op (rapport is ter inzage). Beide neurochirurgen in de Bergman Clinics worden door verzekeraar Achmea-Agis en Menzis aangemerkt als 'top-referente chirurg'.

2.2 Hoe scoort Bergman Clinics op de ervaring van specialisten?

Onze neurochirurgen hebben in 2013 de visitatiecommissie van de Nederlandse Vereniging van Neurochirurgie ontvangen. De conclusie van de visitatiecommissie was dat *"De neurochirurgische zorg bij Bergman Clinics goed op orde is, conform de maatstaven van de beroepsgroep. Er is geen reden tot het stellen van voorwaarden"*. Tevens werd melding gemaakt van het feit dat de artsen hun punten voor deskundigheidsverbetering halen.

In Nederland worden door 100 neurochirurgen ongeveer 9.000 operaties uitgevoerd. Dat is gemiddeld ongeveer 90 operaties per jaar per neurochirurg. In onze kliniek werken twee neurochirurgen en die voeren gezamenlijk jaarlijks ongeveer 660 wervelkolomoperaties uit. Dus gemiddeld 330 wervelkolomoperaties per chirurg

Neurochirurgen werkzaam bij Bergman Clinics:

- Dr. M. Schröder,
- Dr. D.J. Zeilstra,

Voor de hernia's zijn dat de volgende ingrepen:

Aandoening	Aantal operaties
Nekhernia	96
Wervelkanaalstenose	97
Rughernia minimaal invasief (microtube)	375
Rughernia traditioneel	10

Tijdens het tevredenheidsonderzoek vragen we aan cliënten hoe ze de bejegening van de specialisten hebben ervaren. Daaruit komt in 2014 het volgende beeld:

- Cliënten beoordelen de tijd die de specialist voor hen heeft genomen met een **8,2**
- Cliënten beoordelen hoe goed de specialist naar de inbreng van de cliënt heeft geluisterd met een **8,2**
- Cliënten beoordelen het persoonlijk contact met specialist met een **8,0**
- Cliënten beoordelen de medische deskundigheid van de specialist met een **8,9**
- **75%** van de cliënten zou de specialist beslist **aanbevelen** bij vrienden of familie

2.3 Uit welke bron zijn de gegevens rond ervaring specialisten afkomstig?

Het Rapport Kwaliteitscommissie Nederlandse Vereniging voor Neurochirurgie in 2013. Alle behandelingen die binnen Bergman Clinics worden uitgevoerd, worden vastgelegd in het elektronisch cliëntendossier: De bovenstaande gegevens zijn afgeleid uit het aantal operaties dat werd gedaan in de periode 2014.

We vragen iedere cliënt een aantal maanden na de behandeling de ZKN tevredenheidsvragenlijst in te vullen. We hebben de antwoorden van heel 2014 gebruikt.

3. Effect van de operatie op de klachten

3.1 Wat zegt het effect van de operatie op de klachten over kwaliteit van zorg?

Cliënten komen bij Bergman Clinics omdat ze in hun dagelijks leven beperkingen ervaren. Om de resultaten van de behandeling in beeld te brengen maken we gebruik van gevalideerde, en door de beroepsgroep van artsen geaccepteerde, vragenlijsten (ODI; NRS (rug); NRS (been)). Op basis van de antwoorden die cliënten in deze vragenlijsten geven kunnen we in kaart brengen hoeveel verbetering is bereikt op de volgende klachten die samenhangen met lumbale hernia.

3.2 Hoe scoort Bergman Clinics op “effect van de operatie op de klachten”?

Als we alle aanbieders van operaties bij lumbale hernia bekijken (CQI/ PROM meting 2014), dan zien we dat 86% van de patiënten het resultaat van de behandeling na 1 jaar als goed, zeer goed of uitstekend beoordeelt (zie figuur 3).

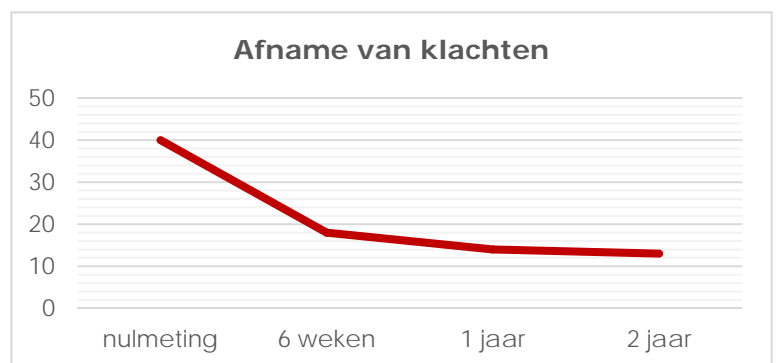

Figuur 3. Beoordeling resultaat door cliënten.

Als we naar onze interne metingen kijken, dan zien we dat cliënten ervaren dat hun klachten in dagelijks functioneren met 65% zijn afgenomen na 1 jaar.

Uit figuur 4 is af te leiden dat cliënten met rugklachten na 6 weken op de functionaliteitsvragenlijsten al een verbetering van 55% laten zien. Die verbetering zet verder door na 1 jaar. Dan geven de cliënten aan een verbetering te ervaren van 65%. Dit betekent bijvoorbeeld dat mensen langer kunnen zitten, lopen en/of staan.

Ook de ervaren pijn vermindert. De pijn in het been neemt meer af (83%) dan de rugpijn (57%).

Figuur 4. Afname van klachten na operaties in 2013 en 2014.

In het tevredenheidsonderzoek geeft **91%** van de cliënten aan dat hij/zij het resultaat van behandeling **een duidelijke verbetering** vindt.

3.3 Uit welke bron zijn de gegevens rond het effect van de operatie op de klacht afkomstig?

Bron: Cliënten vullen voor de operatie, 6 weken, 1 jaar en 2 jaar na de operatie een vragenlijst in. We hebben de antwoorden gebruikt van cliënten met een operatie n.a.v. een lumbale hernia in 2013 en 2014.

Voor een vergelijking met de landelijke gegevens is gebruik gemaakt van data verzameld in de geïntegreerde CQI/PROM meting Rughernia 2014ⁱⁱ.

4. Complicaties

4.1 Wat zegt “het aantal complicaties” over kwaliteit van zorg?

Zoals bij elke operatie zijn er ook bij de herniaoperatie risico's. De kans dat deze zich voordoen is echter gering.

Complicaties die kunnen voorkomen zijn:

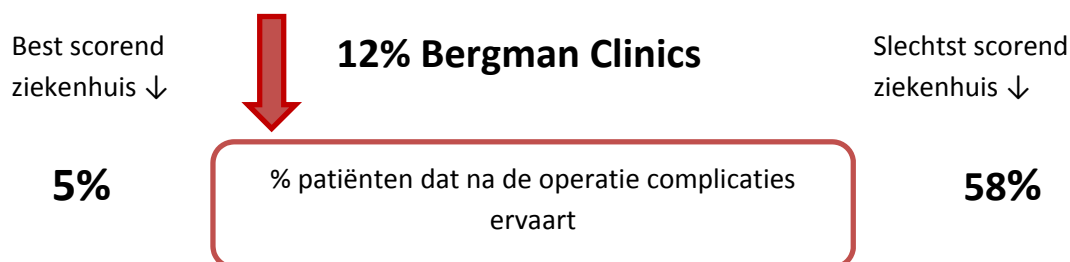
- Infectie van de wond of van de tussenwervelruimte
- Toename van de uitvalsverschijnselen (verlamming, gevoelsverlies), meestal ten gevolge van het moeten manipuleren van de zenuw die bekneld is.
- Nabloeding in het operatiegebied
- Lekkage van vocht uit het wervelkanaal (liquorlekkage)

In zeer beperkte mate krijgen cliënten na de operatie een hernia op dezelfde plaats. Dat wordt een recidief hernia genoemd. Dit kan dan opnieuw beenpijn geven. Een echt recidief, het opnieuw optreden van een hernia op dezelfde plaats, treedt bij ongeveer 5% van de geopereerde cliënten op en ontstaat doordat het technisch gezien niet mogelijk is om al het tussenwervelschijfmateriaal te verwijderen. Een nieuwe herniaoperatie is moeilijker, en geeft een hogere kans op complicaties. Het is ook mogelijk dat de operatie helpt tegen de bestaande klachten, maar dat er andere klachten voor in de plaats komen.

4.2 Hoe scoort Bergman Clinics op complicaties?

De artsen noteren in hun dossiers de technische complicaties zoals hierboven beschreven en ook door de beroepsgroep afgesproken.

In de praktijk hoeft niet elke complicatie klachten te geven. Figuur 5 toont dat 12% procent van de cliënten een complicatie ervaren heeft (rapport CQI/PROMS). Daarmee wordt o.a. bedoeld: plasproblemen na de operatie, wondproblemen, bloedingen of allergie/ reactie medicatie. Voor Bergman wordt de 12 % vooral verklaard door plasproblemen of een lichte allergische reactie op medicatie.

Figuur 5. Percentage ervaren complicatie na een hernia operatie.

4.3 Uit welke bron zijn de gegevens rond complicaties afkomstig?

Bron: Voor een vergelijking met de landelijke gegevens is gebruik gemaakt van data verzameld in de geïntegreerde CQI/PROM meting Rughernia 2014 .

5. Heroperaties korte termijn (30 dagen)

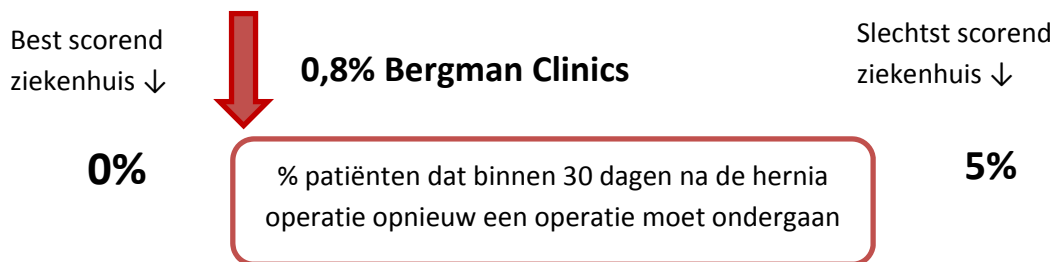
5.1. Wat zegt “heroperatie” over kwaliteit van zorg?

Een heroperatie kan worden verricht omdat een vorige operatie tot complicaties heeft geleid of niet het gewenste resultaat heeft opgeleverd. Complicaties kunnen altijd optreden, maar ze kunnen ook het gevolg zijn van onvoldoende kwaliteit van zorg (bijvoorbeeld een suboptimale operatietechniek bij de primaire operatie, te weinig chirurgische ervaring, suboptimale peri-operatieve zorg, suboptimale indicatiestelling).

Uit de literatuur is bekend dat mensen die een operatie hebben ondergaan in verband met een lumbale hernia operatie heel soms binnen 30 dagen opnieuw worden geopereerd.

5.2 Hoe scoort Bergman Clinics op het percentage heroperaties binnen 30 dagen?

Figuur 6 toont het percentage heroperaties in Nederland in 2012. In dat jaar scoorde Bergman 0,8% en in het jaar 2013 scoorde Bergman 0,3 %.

Figuur 6. Percentage heroperaties binnen 30 dagen na hernia operatie in 2012.

5.3 Uit welke bron zijn de gegevens rond recidieven afkomstig?

Bron: Alle behandelingen die binnen Bergman Clinics worden uitgevoerd, worden vastgelegd in het elektronisch cliëntendossier: De bovenstaande gegevens zijn afgeleid uit het aantal operaties dat werd gedaan in de periode 2014. De gegevens zijn tevens aangeleverd in het kader van het Jaardocument Maatschappelijke verantwoording.

6. Tevredenheid en aanbevelen van Bergman Clinics

6.1 Wat zegt “tevredeheid” over kwaliteit van zorg?

Het is belangrijk voor ons om van cliënten te horen of ze tevreden zijn en hoe ze de behandeling hebben ervaren. Daarom vragen we na de operatie aan de cliënten hoe tevreden ze waren over het resultaat van de behandeling. Daarnaast vragen we aan onze cliënten of ze Bergman Clinics bij familie en/of vrienden zouden aanbevelen. De achterliggende gedachte is dat als cliënten erg tevreden zijn, ze dit ook graag delen met anderen.

6.2 Hoe scoort Bergman Clinics op tevredenheid?

De cijfers zijn beschikbaar voor Bergman Clinics | Bewegingszorg als geheel op onze site. Voor onze neurochirurgische operaties werden in 2014 de volgende rapportcijfers ingevuld.

Onderwerp	Rapport cijfer
Informatieverstrekking voorafgaand aan de behandeling	8,2
De bejegening door de behandelaar	8,2
Voor de behandeling	8,2
De verleende nazorg (herstelperiode, controles, medicatie, noodgevallen)	7,7
Totaal indruk van de kliniek	8,7

6.3 Uit welke bron zijn de gegevens rond tevredenheid afkomstig?

We vragen iedere cliënten een aantal maanden na de behandeling de ZKN tevredenheidsvragenlijst in te vullen. We hebben de antwoorden van heel 2014 gebruikt.

i Praktijkvariatierapport 7 aandoeningen electieve zorg 2014. Vektis Expertteam Ziekenhuiszorg 27 mei 2014

ii A. Bijenhof, T. Maas, E. Verheijke. Analyserapport verkorte COI en PROM Rughernia 2014. Vragenlijst voor volwassenen die behandeld zijn/ worden voor rughernia. Utrecht 21 mei 2014.